

Stáří nesmí být časem obav a strachu

27.9.2025 - Jana Maláčová | Česká strana sociálně demokratická

Komentář Jany Maláčové, předsedkyně SOCDEM.

Přátelé, padají zde dotazy, jak si představuji české důchody. Tak tady je moje úvaha.

Smyslem důchodového systému je zajistit lidem, kteří už nemohou pracovat. Stáří nesmí být časem obav a strachu. Má to být období našeho života, ve kterém si zaslouženě užíváme odpočinku po desítkách odpracovaných let. Důchodci nejsou hospodářská škoda, jak tvrdí současná Fialova vláda. Jsou to naši rodiče a prarodiče, kteří nás vychovali, starali se o nás, když jsme byli malí a bezbranní, celý život pracovali a vybudovali naši zemi. Teď je čas, abychom se postarali my o ně. Pokud se na těchto principech shodneme, měl by důchodový systém být jednou ze sociálních JISTOT, které naše společnost bude CHRÁNIT. Co prosazují:

1. Důchody musí zůstat pod kontrolou státu

Zabráníme privatizaci systému a závislosti seniorů na výnosech soukromých penzijních fondů. Ty často mají nízké či záporné výnosy, vysoké poplatky a nejsou imunní vůči inflaci nebo burzovním výkyvům. Zachováme průběžný systém, tedy financování důchodů z odvodů ekonomicky aktivních lidí.

2. Zastropujeme věk odchodu do důchodu na 63 let

Věk odchodu do penze má být shodný s věkem dožití ve zdraví! Nechceme, aby lidé museli pracovat nemocní. Dnešní lidé mají v průměru odpracováno 44 let a to je fakt hodně! Růst věku odchodu do důchodu nedává v dnešní době smysl:

- Fialova vláda věk odchodu zvedla, nepředložila však žádnou analýzu, kolik nás bude tato "reforma" stát na dávkách. Lidé se do důchodu promarodí či skončí v invalidním důchodu.
- K tomu MPSV nespočítalo dopady nástupu umělé inteligence na trh práce. Mnoho profesí vznikne, mnoho zanikne. O práci však budou přicházet zejména starší ročníky. Proč je chce Fialova vláda nutit poslední roky své kariéry chodit na Úřad práce žádat o podporu v nezaměstnanosti? Kolik úředníků se bude o ty stovky tisíc skoro sedmdesátiletých starat?
- Proč nedovolíme starším, aby místo toho mladým pomáhali s vnoučaty, abychom zvýšili porodnost? Všiml si pan Jurečka, že naše společnost stárne a bude potřeba neformální péče, více než kdykoliv jindy? V roce 2040 bude půl milionu lidí starších 85 let. Kdo se o ně bude pečovat a pomáhat jim, když budeme pracovat tak dlouho?

3. Srovnání se západními zeměmi je zavádějící

Média či vládní strany často argumentují, že se věk odchodu do důchodu zvyšuje i v západních zemích. To je ale zavádějící. Česká republika je jedna z nejprůmyslovnějších zemí EU. I proto máme velmi špatný zdravotní stav obyvatelstva. Máme zde slabé odbory. Na západě je běžné, že po šedesátce jdou pracující na částečný úvazek, a to bez zkrácení mzdy. K tomu máme ve srovnání se západem nízké mzdy a tudíž i nízké důchody. Je rozdíl, jestli se vám krátí důchod ve výši 20 tisíc anebo 50 tisíc, protože už nemůžete pracovat. Západní země mají také mírnější penalizace pro případ chybějících odpracovaných let. Mají funkční systémy odchodu do důchodu pro náročné profese a mohla bych pokračovat...

4. Navrátíme valorizační mechanismus důchodů na úroveň roku 2021 stejně jako náhradový poměr pro důchody mladších ročníků.

Divím, že se ti mladší nebouří. Budou pracovat déle a mají dostat nižší důchody...

5. Dřívější odchod do důchodu pro náročné profese Zaměstnancům v náročných profesích, zařazeným do třetí a čtvrté kategorie podle zákona o ochraně veřejného zdraví, umožníme dřívější odchod do důchodu za každých 10 odpracovaných let o jeden rok. Pomůžeme tak desetitisícům lidí v nejnáročnějších profesích.

6. Ubráníme a posílíme výchovné

Ubráníme tzv. výchovné, které jsme v roce 2021 prosadili a prosadíme jeho trvalou valorizaci. Výchovné jsem vymyslela na setkání Českého svazu žen a prosadila, abychom ocenili zejména ženy za jejich celoživotní péči. Kdo pečuje, má bohužel nižší mzdu a pak i nižší důchod. Ve stáří je pak ohrožen chudobou, to je strašně nespravedlivé a jsem pyšná, že jsem tuto nespravedlnost odstranila. A Lidovci ať přestanou lhát, že to byli oni. Lhaní je hřích.

7. Podpora pracujících důchodců

Kdo může a chce, ať pracuje déle a stát to má podporovat. U pracujících důchodců navrátíme a posílíme mechanismus, kdy je starobní důchod za další práci navyšován. Zrušíme slevu na sociálním pojištění pro pracující důchodce, kterou prosadila současná Fialova vláda.

8. Státní podpora III. pilíře penzí

Nově však zřídíme státem organizovaný třetí pilíř s garancí výnosů, které nebudou oslabovány každoroční inflací.

9. Spravedlivější invalidní, vdovecké a sirotčí důchody

Současný výpočet je zastaralý a nesplňuje svou ochranou funkci.

10. Daňová reforma pro udržitelné důchody

A teď to nejdůležitější! Jako další krok reformy penzí prosadíme daňovou reformu k zajištění dodatečných příjmů důchodového účtu. Tak jak to udělala většina zemí na západě. Důchody nelze v 21. století financovat pouze ze zdanění práce. Osobně jsem přesvědčena, že největší prostor pro daňové příjmy státu se nabízí u zdanění nadnárodních korporací, které v ČR vykazují rekordní zisky a také v poctivé kontrole úniků zisků z ČR přes tzv. vnitropodnikové ceny. Zde je prostor až 600 miliard Kč. A samozřejmě nedovolíme navýšení výdajů na zbrojení nad úroveň dvou procent HDP.

Chceme, aby platilo, že kdo celý život pracuje, bude mít spravedlivý důchod.

<https://socdem.cz/akt-aktuality/stari-nesmi-byt-casem-obav-a-strachu>